

Załącznik do Zarządzenia

Nr.....

Dyrektora

Zespołu Szkolno- Przedszkolnego

w Czarnocinie

STANDARDY OCHRONY

MAŁOLETNICH

W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM

W CZARNOCINIE

CZARNOCIN 2024 ROKU

Akty prawne na podstawie, których sporządzono Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie :

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
6. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.);
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
8. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);
9. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tj. Dz. U. 2023 poz. 984);
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2023 poz. 1798).

Spis treści:

Rozdział I

Postanowienia ogólne zawarte w dokumencie Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie 5

- Formy krzywdzenia 6
- Symptomy krzywdzenia 7
- Podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego w środowisku szkolnym 9

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikiem szkoły 11

- Zachowania pozytywne wobec małoletnich 11
- Zachowania niedozwolone wobec małoletnich 12

Rozdział III

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego 13

- Zasady 13
- Procedura postępowania w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika 14
- Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy wobec małoletniego ze strony osoby dorosłej nie będącej pracownikiem 15
- Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica 15
- Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rówieśników 16
- Pomoc dziecku krzywdzonemu 17

Rozdział IV

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” 17

Rozdział V

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów 18

Rozdział VI

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności	18
Rozdział VII	
Zasady i sposób udostępniania rodzicom/opiekunom prawnym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania	17
Rozdział VIII	
Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia	19
Rozdział IX	
Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego	19
Rozdział X	
Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone	20
• Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi	20
• Niedozwolone zachowania małoletnich	21
Rozdział XI	
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet	22
Rozdział XII	
Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie	23
• Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia cyberprzemocy	23
• Procedury określające działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze	24
Rozdział XIII	
Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia	25
Załączniki	26

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Celem STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie jest:
 - a. stosowanie przyjętych STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH;
 - b. uwrażliwienie wszystkich pracowników, współpracowników (wolontariuszy, praktykantów, osób z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne) rodziców, osób współpracujących z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
 - c. wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo dzieci znajdujących się pod opieką pracowników zespołu;
 - d. podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia;
 - e. określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa.
2. Znajomość i praktyczne stosowanie STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH jest moralnym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnocinie.

§ 2

1. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników zespołu jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik oraz praktykant, stażysta, wolontariusz w zespole traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Cały personel realizujący te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

§ 3

Ilekroć w dokumencie jest mowa o:

1. **ZESPOLE** – należy przez to rozumieć Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnocinie;
2. **Dziecku, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego, a także jest uczennicą/uczniem oraz dzieckiem grupy przedszkolnej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnocinie;
3. **Pracownikach** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie oraz wolontariuszy, praktykantów lub inne osoby, z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne;

4. **Nauczycielach** – należy przez to rozumieć nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie na podstawie ustawy z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
5. **Wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie;
6. **Rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem uczęszczającym do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnocinie;
7. **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnocinie;
8. **Krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Krzywdzenie dzieci może mieć formę przemocy, jak i zaniedbania.

1. Formy krzywdzenia dzieci:

Przemoc fizyczna:

To przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony innego dziecka, rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko. Skutkiem przemocy jest lub może być szkoda fizyczna dla zdrowia, życia, rozwoju i godności dziecka.

Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. To fizyczne zaczepki, bicie, szarpanie, policzkowanie, popychanie, kopanie, szczypanie, rzucanie przedmiotami, duszenie, gryzienie, parzenie i trucie, kary cielesne, zmuszanie do podejmowania niewłaściwych zachowań. Sprawcami przemocy fizycznej wobec małoletnich mogą być dzieci, dorośli, w tym także rodzice.

Przemoc psychiczna:

To przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a dzieckiem oraz dzieckiem a rodzicem lub inną osobą dorosłą obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianie, oczernianie, wyzywanie, przedrzeźnianie, wulgaryzmy, obelgi, odrzucanie, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem, wciąganie dziecka w konflikty dorosłych, wytykanie z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, pochodzenia, statusu społecznego i ekonomicznego, wyglądu, niepełnosprawności, wulgarne gesty, niszczenie i zabieranie rzeczy innej osobie, współudział w znęcaniu, straszenie,

szantażowanie, manipulowanie, ośmieszanie, izolowanie, poniżanie, plotkowanie, groźby, obraźliwe SMS-y i MMS-y lub wiadomości na forach internetowych, telefony i e-maile przybierające formę zastraszania.

Wykorzystywanie seksualne:

To włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Formy przemocy obejmują zachowania z wykorzystaniem kontaktu fizycznego, jak i bez niego. Do wykorzystywania seksualnego używane są: przymus, manipulacja lub uwiedzenie, oglądanie filmów pornograficznych, zmuszanie do oglądania nagich osób, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.

Zaniedbywanie:

To chroniczne lub incydentalne sytuacje, w których rodzic i inny członek rodziny nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju i dobrego samopoczucia dziecka (niedożywienie, brak regularnych posiłków, ubiór nieadekwatny do pory roku, zaniedbanie higieniczne, pozostawienie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych, niedbanie o higienę snu i odpoczynku, nieposyłanie dziecka do szkoły, niepoświęcanie dziecku czasu i uwagi tak, aby wzmocnić wysiłki szkoły skierowane na osiągnięcie określonych celów nauczania i wychowania, niezapewnienie dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do szkoły, niezapewnienie dziecku opieki lekarskiej). Skutkiem zaniedbywania są zaburzenia zdrowia dziecka i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

2. Symptomy krzywdzenia dziecka:

Symptomy fizyczne:

- siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, siniaki okularowe,
- duże otarcia naskórka,
- specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po oparzeniu dziecka papierosem,
- oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzania dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, odparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych,
- złamania, stłuczenia,
- niezaopatrzone rany,
- ślady ugryzień przez człowieka,
- ślady duszenia, krępowania,

- oparzenia rękawiczkowo-skarpetkowe oraz zlokalizowane na pośladkach i w dolnej części pleców,
- przemęczenie,
- problemy z trawieniem,
- blizny po samookaleczeniu;
- trudne do zdiagnozowania objawy zatrucia, niedożywienia (ból głowy, brzucha, duszności, omdlenia, a także ból zmienny i różnych części ciała).

Symptomy w sferze emocjonalnej:

- wyraźna zmiana typowego sposobu funkcjonowania dziecka, tj. wycofanie, zubożenie, agresywność, duże pobudzenie,
- nieadekwatne do sytuacji emocje dziecka - silne pobudzenie, wycofanie, strach w określonych sytuacjach,
- trudności w rozumieniu, wyrażaniu i kontrolowaniu emocji,
- negatywny obraz siebie,
- negatywne myśli na temat siebie i innych,
- oszołomienie, otępienie,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- stany lękowe (również zauważalne w obecności osoby stosującej przemoc),
- smutek, apatia, przygnębienie, stany depresyjne,
- zaburzenia odżywiania.

Symptomy w sferze poznawczej:

- trudności w nauce – pojawiające się nagle,
- problemy z koncentracją, pamięcią,
- problemy z logicznym myśleniem,
- problemy z rozwiązywaniem problemów,
- trudności w ukończeniu zadanej pracy,
- nieodrabianie lekcji,
- nieprzygotowanie do zajęć, czego efektem są gorsze oceny szkolne.

Symptomy w sferze behawioralnej:

- zmiana zachowania dziecka,
- problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem się wobec obowiązujących reguł – obrażenie się, uciekanie z lekcji, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami,
- zachowania autodestrukcyjne - myśli, próby samobójcze, samookaleczenia, ryzykowne zachowania, nadużywanie substancji psychoaktywnych,
- zachowania buntownicze i agresywne,
- obniżony nastrój,
- nieufność,
- wycofanie,
- problemy z komunikacją,

- problemy ze snem.

Symptomy w sferze fizjologicznej, w tym symptomy molestowania seksualnego:

- chroniczny ból,
- zaburzenia układu pokarmowego,
- migreny lub inne częste bóle głowy,
- moczenie się (w tym nocne), zanieczyszczanie się kałem,
- nieadekwatne zainteresowanie seksualnością i znajomość szczegółów dotyczących aktywności seksualnej, naseksualizowane zachowanie (w zabawie, w kontaktach rówieśniczych),
- infekcje uwarunkowane chorobami przenoszonymi drogą płciową, infekcje wirusem narządów płciowych,
- ciąża,
- w okresie dojrzewania ryzykowne zachowania i kontakty seksualne,
- otarcia na wewnętrznej stronie ud,
- szok, lęk, niepokój,
- zagubienie,
- wyparcie traumatycznych przeżyć,
- wycofanie,
- poczucie wstydu,
- obwinianie się,
- nerwica,
- ogólna nieufność wobec ludzi.

Symptomy zaniedbania:

- często ubiór brudny, w niewłaściwym rozmiarze, nieodpowiedni do pory roku,
- nagminne niedbanie o higienę ciała,
- uczucie ciągłego zmęczenia, uczucie zimna, senność, apatia, rozdrażnienie, złe samopoczucie będące efektem braku regularnych posiłków,
- trudności w nauce wynikające z niezapewnienia warunków do edukacji oraz braku wsparcia w realizacji obowiązku nauczania,
- trudności wychowawcze wynikające z niewłaściwego nadzoru rodzicielskiego,
- zły stan zdrowia będący efektem zaniedbań zdrowotnych, w tym opieki lekarskiej.

Podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego w środowisku szkolnym:

1. Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc i promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, nawoływanie do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków, niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych, terrorystycznych).

2. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, media społecznościowe, grupy dyskusyjne, SMS i MMS.
3. Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności dziecka lub pracownika szkoły poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły (np. podszywanie się pod inną osobę i wykorzystanie jej wizerunku, przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontaż), szantażu w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających dobry wizerunek ofiary, dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary).
4. Infoholizm (siecioholizm) – nadmierne, obejmujące niemal całą dobę korzystanie z zasobów Internetu, gier komputerowych i portali społecznościowych przez dzieci. Jego negatywne efekty polegają na pogarszaniu się stanu zdrowia fizycznego (np. choroby oczu, padaczka ekranowa, choroby kręgosłupa) i psychiczne (np. irytacja, rozdrażnienie, spadek sprawności psychicznej, a nawet depresja), zaniedbywaniu codziennych czynności i osłabieniu relacji rodzinnych i społecznych.
5. Zagrożenie obejmuje kontakty osób dorosłych z małoletnimi w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności.
6. Seksting to przesyłanie drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć, o kontekście seksualnym, erotycznym.
7. Brak umiejętności odróżnienia informacji prawdziwych od nieprawdziwych publikowanych w Internecie, bezkrytyczne uznawanie za prawdę też publikowanych w forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach. Taka postawa dzieci prowadzi może do zagrożeń życia i zdrowia (np. stosowanie wyniszczającej diety, samookaleczeń), skutkować rozczarowaniami i porażkami życia (w efekcie korzystania z fałszywych informacji), utrudniać lub uniemożliwiać osiągnięcie dobrych wyników w edukacji (korzystanie z upraszczających i zawężających temat „ściągi” i „bryków”), a także utrwalenia się u ucznia ambiwalentnych postaw moralnych.

8. Ryzyko poniesienia odpowiedzialności cywilnej lub karnej z tytułu naruszenia prawa autorskiego albo negatywnych skutków pochoptnego spełnienia nieuzasadnionych roszczeń (tzw. copyright trolling).
9. Techniczne zagrożenia bezpieczeństwa:
 - atak przez wirusy, robaki i trojany
 - atak na zasoby sieciowe (hackerstwo, spyware, crimeeware, exploit, ataki słownikowe i back door, skanowanie portów, phishing, pharming, sniffing, spoofing, ataki Denial of service i ataki socjotechniczne.

Na styku z zagadnieniami technicznymi lokalizują się zagrożenia wynikające z nieprawidłowych i szkodliwych zachowań użytkowników np. używanie łatwych do odgadnięcia haseł, pozostawianie komputerów włączonych bez opieki, czyli brak zabezpieczeń na wypadek braku energii elektrycznej

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikiem szkoły

Pracownik zespołu zobowiązany jest do utrzymania profesjonalnej relacji z małoletnim. Traktuje go z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie.

§ 4

Zachowania pozytywne wobec małoletnich:

1. W komunikacji z małoletnim zachowaj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji.
3. Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktuj je równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niesprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd).
4. Nie faworyzuj, a przynajmniej unikaj faworyzowania.
5. Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady, wyjaśnij to.
6. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
7. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdzaj czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.
8. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinienes

reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

§ 5

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich:

1. Nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego.
2. Niedopuszczalne jest podnoszenie głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikającej z zagrożenia jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
3. Nie wolno bić, szarpać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małoletniego.
4. Niedopuszczalne jest nawiązywanie z małoletnimi jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych bez względu na formę).
5. Nie należy utrwalać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także, umożliwienia osobom trzecim utrwalania wizerunku dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych.
6. Nie wolno zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnim poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić na to zgodę.
7. Niedozwolone jest kontaktowanie się z małoletnimi poza godzinami pracy w innych sprawach niż związanych z życiem szkolnym.
8. Nie wolno proponować małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji.
9. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani ich rodziców. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym.
10. Nie można podejmować innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem.
Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Zatem można w zależności od wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety, powstrzymanie dziecka od zrobienia sobie lub innym krzywdy. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
11. Nie można ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka,

jak i różne o nim informacje: sytuację rodzinną, ekonomiczną, medyczną, opiekuńczą i prawną.

12. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
13. Nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który może być uznawany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
14. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Rozdział III

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 6

Zasady:

1. W przypadku uzyskania informacji, że małoletni doświadcza lub może doświadczać krzywdzenia, każdy pracownik zespołu zobowiązany jest do powiadomienia o tym fakcie jedną z osób: dyrektora, wicedyrektora, pedagoga szkolnego, specjalnego, psychologa lub wychowawcę i sporządzenia z tego zdarzenia notatki służbowej.
2. Zgłoszona sprawa jest prowadzona zgodnie z przyjętymi procedurami.
3. Małoletni doświadczający krzywdzenia uzyskuje w pierwszej kolejności pomoc od nauczyciela będącego świadkiem zdarzenia, a w razie potrzeby dalszego wsparcia udzielają szkolni specjaliści; pedagog szkolny, specjalny, psycholog.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie małoletniego ze strony pracownika zespołu, wówczas interwencja prowadzona jest przez dyrektora lub wicedyrektora.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie małoletniego ze strony dyrektora wówczas działania interwencyjne podejmuje wicedyrektor.
6. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie małoletniego ze strony rodziców, rówieśników, innych dorosłych wówczas interwencja prowadzona jest przez pedagoga szkolnego, specjalnego, psychologa lub dyrektora, wicedyrektora.
7. Wszyscy pracownicy zespołu i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uzyskały informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do nieujawniania ich osobom i instytucjom nieuprawnionym.
8. W przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy

niezwłocznie poinformować odpowiednie służby - policja, pogotowie ratunkowe, prokuratura, sąd rodzinny.

9. W przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza przemocy ze strony rodzica wówczas wszczyna się procedurę „Niebieskie karty”, poprzez wypełnienie formularza „A”.
10. Rozmowę z osobą doznającą przemocy przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowania godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.
11. Dla małoletniego doświadczającego przemocy, szkolni specjaliści opracowują plan wsparcia, który zostaje wdrożony po akceptacji rodzica.
12. Działania pomocowe dla małoletniego prowadzone przez szkolnych specjalistów są dokumentowane w Karcie ucznia.
13. Jeżeli o krzywdzeniu małoletniego powiadomiono odpowiednie instytucje (np., policja, sąd rodzinny, prokuratura, zespół interdyscyplinarny) wówczas dalszy tok postępowania leży w ich kompetencji.

§ 7

Procedury:

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika:

1. W przypadku, gdy pracownik podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone przez innego pracownika, informuje o tym fakcie dyrektora lub wicedyrektora i sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową.
2. W przypadku, gdy zgłaszającym krzywdzenie jest małoletni, pracownik przyjmuje zgłoszenie i sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową, a następnie przekazuje zebrane informacje dyrektorowi lub wicedyrektorowi.
3. Dyrektor lub wicedyrektor przeprowadza rozmowę z dzieckiem, jego rodzicami i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu. Sporządza notatkę służbową z zebranych informacji.
4. W przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka przez pracownika, dyrektor przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem lub inne działania dyscyplinujące (zgodnie z Kartą Nauczyciela), jeśli zachodzi taka potrzeba, odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z dziećmi.
5. W przypadku, gdy wobec dziecka pracownik popełnił przestępstwo, dyrektor zawiadamia o tym fakcie policję lub prokuraturę.
6. Krzywdzone dziecko zostaje objęte wsparciem przez szkolnych specjalistów (psychologa, pedagoga szkolnego czy specjalnego), którzy w porozumieniu z wychowawcą ustalają plan pomocy małoletniemu (zamieszczają te informacje w Karcie ucznia). Działania te prowadzone są we współpracy i za akceptacją rodziców.

7. Jeśli zachodzi potrzeba dalszej specjalistycznej pomocy dziecku, szkolni specjaliści kierują je do odpowiednich instytucji lub specjalistów.

§ 8

Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy wobec małoletniego ze strony osoby dorosłej nie będącej pracownikiem:

1. W przypadku, gdy pracownik podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone przez osobę dorosłą nie będącą pracownikiem zespołu, informuje o tym fakcie dyrektora, wicedyrektora, pedagoga szkolnego, specjalnego, psychologa lub wychowawcę i sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową.
2. W przypadku, gdy zgłaszającym krzywdzenie jest małoletni, pracownik przyjmuje zgłoszenie, a następnie sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową. Przekazuje zebrane informacje pedagogowi szkolnemu, specjalnemu, psychologowi lub wychowawcy.
3. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem, jego rodzicami i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu. Stara się ustalić jego przebieg. Uzyskane informacje odnotowują w Karcie ucznia.
4. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca informuje o tym fakcie dyrektora lub wicedyrektora.
5. W zależności od potrzeby, pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca udziela dziecku wsparcia, ustala dla niego plan wsparcia oraz obejmuje pomocą. Działania te prowadzi we współpracy i za akceptacją rodzica.
6. W przypadku, gdy wobec dziecka jest podejrzenie popełnienia przestępstwa, dyrektor powiadamia policję lub prokuraturę.

§ 9

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica

1. W przypadku, gdy pracownik podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone przez rodzica/ów, ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi, wicedyrektorowi, pedagogowi szkolnemu, specjalnemu, psychologowi lub wychowawcy i sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową.
2. W przypadku, gdy zgłaszającym krzywdzenie jest małoletni, pracownik przyjmuje zgłoszenie, a następnie sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową. Przekazuje zebrane informacje pedagogowi szkolnemu, specjalnemu lub psychologowi.
3. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej dziecka. Stara się ustalić przebieg zdarzenia. Uzyskane informacje odnotowują w Karcie ucznia.

4. Jeżeli rodzic/ce jest/są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, pedagog szkolny, specjalny lub psycholog przeprowadza z nim/i rozmowę. Próbuje wyjaśnić sytuację i w razie potrzeby informuje go/ich o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec dziecka oraz o obowiązkach prawnych zespołu: wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”, a w przypadku podejrzenia przemocy wobec dziecka zgłoszenie sprawy na policję lub do prokuratury oraz w przypadku zagrożenia dobra dziecka do sądu rodzinnego.
5. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca dokonuje diagnozy sytuacji i potrzeb dziecka oraz ustala dla niego odpowiednią pomoc. W przypadku sygnałów świadczących o powtarzających się formach przemocy rodziców wobec dziecka i braku poprawy ich funkcjonowania, zostaje wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, a dyrektor składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka.
6. W przypadku podejrzenia, że rodzice dziecka zaniedbują jego potrzeby (w tym materialne) lub rodzina jest niewydolna wychowawczo, dyrektor powiadamia pomoc społeczną.

§ 10

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rówieśników.

1. W przypadku podejrzenia przez pracownika, że małoletni jest krzywdzony przez inne dziecko, ma on obowiązek ustalić przebieg zdarzenia. Uzyskane informacje przekazuje wychowawcy, pedagogowi szkolnemu, specjalnemu lub psychologowi. Sporządza notatkę służbową.
2. W przypadku, gdy informującym o krzywdzeniu jest małoletni, pracownik przyjmuje zgłoszenie, sporządza notatkę służbową i powiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego, specjalnego lub psychologa.
3. Wychowawca, pedagog szkolny, specjalny lub psycholog przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z dzieckiem doświadczającym krzywdzenia oraz dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie. Uzyskane informacje odnotowuje w Karcie ucznia.
4. Wychowawca, pedagog szkolny, specjalny lub psycholog informują o tym fakcie rodziców dzieci uczestniczących w zdarzeniu.
5. W zależności od potrzeby, pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca udziela dziecku wsparcia oraz obejmuje pomocą. Działania te prowadzi we współpracy i za akceptacją rodziców.
6. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog monitorują sytuację dziecka przy współpracy z wychowawcą i rodzicami/opiekunami.
7. W przypadku braku poprawy w funkcjonowaniu sprawcy przejawiającego zachowania przemocowe, dyrektor zespołu powiadamia policję lub sąd rodzinny o szerzącej się demoralizacji dziecka.

8. W przypadku, gdy dziecko, sprawca przemocy, nie uczęszcza do zespołu, wówczas powiadamia się rodziców dziecka krzywdzonego i to oni decydują o dalszych działaniach pomocowych, w tym o powiadomieniu policji.
9. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku 13-17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy poinformować sąd rodzinny o możliwości popełnienia przestępstwa przez nieletniego.

§ 11

Pomoc dziecku krzywdzonemu uwzględnia:

1. Podjęcie działań przez zespół w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji: w przypadku podejrzenia przestępstwa zawiadomienie policji lub prokuratury.
2. Formy wsparcia, jakie zespół zaoferuje dziecku.
3. Propozycje skierowania dziecka do odpowiednich specjalistów (szkolnych lub pozaszkolnych), jeśli zachodzi taka potrzeba.

Rozdział 4

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.

1. W przypadkach, gdy istnieje podejrzenie o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zespół ma obowiązek podjęcia interwencji prawnej, czyli powiadomienia odpowiednich organów.
2. Osobą upoważnioną do powiadamiania odpowiednich organów o podejrzeniu krzywdzenia dziecka jest dyrektor zespołu.
3. Status prawny formy krzywdzenia będzie wyznaczał ścieżkę (rodzaj) interwencji, z której należy skorzystać.
 - 1) W przypadku podejrzenia zagrożenia dobra dziecka dyrektor składa do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.
 - 2) W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego dyrektor składa do prokuratury lub na policję zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
 - 3) W przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie wychowawca ucznia, pedagog szkolny, specjalny lub psycholog wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” i wypełnia formularz A oraz dostarcza go do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rozdział 5

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.

1. Dyrektor zespołu zarządzeniem wprowadzającym Standardy Ochrony Małoletnich wyznacza osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji niniejszych standardów.
2. Osoby, o których mowa, dokonują monitoringu zasad i praktyk ochrony małoletnich poprzez rozmowy, ankietowanie pracowników, rodziców oraz uczniów raz na dwa lata (lub częściej, gdy zachodzi taka potrzeba).
3. Osoby, o których mowa, po dokonaniu diagnozy opracowują sprawozdanie z przeprowadzonych badań wraz z końcowymi wnioskami.
4. Na podstawie sformułowanych wniosków (jeżeli zachodzi taka potrzeba) dyrektor lub wyznaczony przez niego pracownik wprowadza do standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom zespołu, uczniom i rodzicom nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich.

Rozdział 6

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.

1. Za przygotowanie pracowników do stosowania standardów odpowiada dyrektor zespołu lub wyznaczona przez niego osoba.
2. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba organizuje szkolenie dla pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych oraz zaznajamia ich ze Standardami Ochrony Małoletnich.
3. Każdy nowy pracownik zespołu będzie przeszkolony ze znajomości obowiązujących standardów, co potwierdza podpisem (załącznik nr 7).

Rozdział 7

Zasady i sposób udostępniania rodzicom/opiekunom prawnym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

1. Dokument - Standardy Ochrony Małoletnich jest udostępniany rodzicom w formie elektronicznej na stronie internetowej zespołu, a w formie papierowej w bibliotece szkolnej.

2. Obowiązkiem rodziców/opiekunów prawnych jest zapoznanie się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w zespole, co potwierdzają podpisem (załącznik nr 6).
3. Dokument – Standardy Ochrony Małoletnich (wersja dla dzieci) jest udostępniany uczniom w formie elektronicznej na stronie internetowej zespołu, a w formie papierowej w bibliotece szkolnej .
4. Wychowawcy zapoznają uczniów ze Standardami Ochrony Małoletnich (wersja dla dzieci). Uczniowie potwierdzają to podpisem (załącznik nr 8).
5. O wszelkich zmianach wprowadzanych w standardach, pracownicy zespołu, uczniowie i rodzice są informowani na bieżąco.

Rozdział 8

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

1. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach są:
 - Dyrektor szkoły,
 - Wicedyrektor szkoły,
 - pedagog szkolny,
 - psycholog szkolny,
 - pedagog specjalny,
 - wychowawcy klas,
2. W przypadku nieobecności wyżej wymienionych osób, zgłoszenie przyjmuje nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny.
3. Wsparcia małoletniemu, w zależności od potrzeby, rodzaju pomocy, udziela pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog lub wychowawca.

Rozdział 9

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

§ 12

Sposób dokumentowania:

1. Z każdego zdarzenia, gdzie stwierdzono lub podejrzewa się krzywdzenie małoletniego sporządza się notatkę służbową (załącznik nr 1). Robi to pracownik, który jako pierwszy był świadkiem zdarzenia lub uzyskał takie informacje.
2. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog oraz wychowawca wypełniają Kartę interwencji (załącznik nr 2) oraz opracowują plan pomocowy (załącznik nr 5)

dla ucznia krzywdzonego i ustalają, który specjalista świadczy pomoc i jakiego rodzaju. Informacje te zapisują w Karcie ucznia i składają w przeznaczony do tego teczkę w zakładce danego małoletniego.

3. Specjalista dalsze działania pomocowe świadczone dla małoletniego dokumentuje w Karcie ucznia (załącznik nr 5).

§ 13

Zasady przechowywania:

1. Dokumentację zawierającą informacje o krzywdzeniu małoletnich przechowuje się w przeznaczony do tego teczkę – Teczka koordynatora zespołu ds. Standardów Ochrony Małoletnich.
2. Teczka ta jest przechowywana w szafie pancernej znajdującej się w gabinecie pedagoga szkolnego

Rozdział 10

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

§ 14

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi:

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy zespołu chronią ich i zapewniają bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania obowiązujących zasad i norm zachowania.
3. Małoletni uznają prawo innych do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych, nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
4. Zachowania i postępowanie małoletnich wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania, w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych (proszę, dziękuję, przepraszam), uprzejmość, życzliwość, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.

6. Małoletni budują własne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między, sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogość ze strony innych.
9. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna czy psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
11. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników zespołu o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np. szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej.
13. Małoletni przebywający w zespole znają obowiązujące procedury bezpieczeństwa, wiedzą, jak zachować się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do kogo dorosłego mogą się zwrócić o pomoc.
14. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w zespole pomoc zgodnie z obowiązującymi procedurami.

§ 15

Niedozwolone zachowania małoletnich:

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - bicie, uderzanie, popychanie, kopanie, opluwanie
 - wymuszanie
 - napastowanie seksualne nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą
 - fizyczne zaczepki
 - zmuszanie i nakłanianie do podejmowania niewłaściwych działań
 - rzucanie w kogoś przedmiotami
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - obelgi, wyzwiska
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie

- bezpośrednio obrażanie
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie, groźby
 - obraźliwe SMSy i MMSy czy wiadomości na forach internetowych
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające
- c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
- poniżanie, ośmieszanie
 - wykluczanie, izolowanie, milczenie, manipulowanie
 - wytykanie z powodu odmienności
 - wulgarne gesty
 - niszczenie, zabieranie rzeczy innej osobie
 - straszenie
 - szantażowanie
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w zespole, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie zespołu.
 3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali gdzie odbywają się zajęcia. Wyjście bez zezwolenia poza teren zespołu.
 4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć lekcyjnych, zagrażających zdrowiu bądź życiu.
 5. Sięganie po używki, np. palenie papierosów, e-papierosów, picie alkoholu, zażywanie narkotyków oraz ich rozprowadzanie.
 6. Przywłaszczanie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności zespołu. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
 7. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce.
 8. Szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 9. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
 10. Aroganckie, niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
 11. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.
 12. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

Rozdział 11

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Zespół umożliwia dostęp do Internetu personelowi, a małoletnim w czasie zajęć pod nadzorem nauczyciela.

2. Sieć zespołu jest monitorowana poprzez działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności poprzez zainstalowanie i aktualizowanie oprogramowania zabezpieczającego.
3. Szczegółowe zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym telefonów komórkowych zawarte są w statucie zespołu.
4. W zespole prowadzone są działania w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu przez małoletnich (warsztaty, zajęcia i programy profilaktyczne, pogadanki itp.).
5. Uczniowie korzystają z komputerów tylko pod opieką nauczyciela.
6. Uczniowie są zobowiązani do przestrzegania regulaminu pracowni, w której korzystają ze sprzętu komputerowego.
7. Zabrania się korzystania z oprogramowania komputerowego, do którego zespół nie jest uprawniony.
8. Zabrania się niezgodnego z prawem rozpowszechniania, utrwalania, pozyskiwania lub zwielokrotniania oprogramowania komputerowego, muzyki, filmu itp.
9. Nie wolno używać cudzych kont i udostępniać swojego konta innym osobom. Za działalność prowadzoną na koncie odpowiada wyłącznie jego właściciel.

Rozdział 12

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

§ 16

Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia cyberprzemocy.

1. W przypadku, gdy pracownik stwierdza lub podejrzewa, że małoletni doświadcza cyberprzemocy, informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego, specjalnego, psychologa lub wychowawcę i sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową.
2. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem, jego rodzicami i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu. Stara się ustalić okoliczności jego przebiegu. Z uzyskanych informacji sporządza notatkę służbową.
3. Osoba prowadząca rozmowę z pokrzywdzonym uczniem, jeżeli jest to możliwe, zabezpiecza dowody cyberprzemocy (np. zapisuje wiadomości, zdjęcia, filmy, robi screeny).
4. W przypadku, gdy udaje się ustalić sprawcę krzywdzenia i jest on uczniem zespołu wówczas przeprowadza się z nim rozmowę. Informuje się go o konsekwencjach stosowania cyberprzemocy. Ustala powód zachowania ucznia, zobowiązuje go do

zaprzestania takich działań. Wzywa rodziców sprawcy do zespołu celem omówienia zachowania małoletniego.

5. Wobec sprawcy przemocy zespół stosuje się konsekwencje zawarte w statucie, takie same, jak w przypadku każdego rodzaju przemocy.
6. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca informują o sprawie dyrektora lub wicedyrektora.
7. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog i wychowawca opracowują plan pomocy dla ucznia doświadczającego cyberprzemocy oraz dla sprawcy krzywdzenia. Wyznaczają specjalistę odpowiedzialnego za świadczenie pomocy. Ustalenia te zapisują w Karcie ucznia. Działania te prowadzą we współpracy i za akceptacją rodziców.
8. W przypadku, gdy zastosowane działania naprawcze nie przynoszą oczekiwanych efektów, małoletni nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor powiadamia sąd rodzinny o jego szczerzącej się demoralizacji.
9. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor zobowiązany jest zgłosić ten fakt policji.
10. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy powiadomić o tym fakcie policję.

§ 17

Procedury określające działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści w komputerze.

1. W przypadku, gdy pracownik stwierdza lub podejrzewa, że małoletni ma kontakt z treściami niebezpiecznymi w Internecie, niezwłocznie informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego, specjalnego, psychologa lub wychowawcę i sporządza z tego zdarzenia notatkę służbową.
2. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca przeprowadza rozmowę z małoletnim, jego rodzicami i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu. Stara się ustalić okoliczności jego przebiegu. Z uzyskanych informacji sporządza notatkę służbową.
3. Osoba prowadząca rozmowę z uczniem mającym kontakt z treściami niedozwolonymi, jeżeli jest to możliwe, zabezpiecza dowody (np. zapisuje wiadomości, zdjęcia, filmy, robi screeny).
4. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog lub wychowawca informują o sprawie dyrektora lub wicedyrektora, którzy kontaktują się z pracownikiem zarządzającym dostępem do sieci w zespole w celu pomocy w zabezpieczeniu dowodów oraz konfiguracji zabezpieczeń sieci szkolnej blokujących dostęp do szkodliwych materiałów.
5. Pedagog szkolny, specjalny, psycholog i wychowawca, jeżeli zachodzi taka potrzeba ustalają plan pomocy dla małoletniego/ich. Wyznaczają specjalistę odpowiedzialnego za świadczenie pomocy. Ustalenia te zapisują w Karcie ucznia.
6. Osoba prowadząca sprawę, informuje rodziców o ustalonych formach pomocy wobec małoletniego. Dalsze działania prowadzi we współpracy i za akceptacją rodziców.

7. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, należy powiadomić o tym fakcie policję

Rozdział 13

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Plan wsparcia dla małoletniego opracowuje pedagog szkolny, specjalny, psycholog i wychowawca.
2. Plan wsparcia przedstawiany jest rodzicom/opiekunom i wymaga ich zatwierdzenia.
3. W przypadku braku zgody rodziców/opiekunów na udzielenie małoletniemu pomocy, która w ocenie pracowników zespołu jest niezbędna, dyrektor powiadamia o tym fakcie sąd rodzinny.

Załącznik nr 1. Notatka służbowa

.....

Miejscowość, data

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel, funkcja

.....

Data zdarzenia:

.....

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....
.....
.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wnioski, ustalenia:

.....
.....
.....
.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....
.....
.....

(data i podpis)

Załącznik nr 2. Karta interwencji

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis działań podjętych przez	Data:	Działanie:
Spotkania z rodzicami dziecka	Data:	Opis spotkania:

<p>Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, 2. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, 3. inny rodzaj interwencji. Jaki? 	
<p>Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji</p>	<p>Data:</p>	<p>Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję:</p>
<p>Wyniki interwencji: działania organów</p>	<p>Data</p>	<p>Działanie:</p>

wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców		
--	--	--

Załącznik nr 3. Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka

Czarnocin, dnia

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim

III Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: (imię i nazwisko)

Dyrektor Szkoły Podstawowej w ZSP w Czarnocinie

Uczestnicy postępowania (imię i nazwisko)

.....(adres)

Rodzice małoletniego (imię i nazwisko)

..... (adres)

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Wnoszę o wgląd w sytuacji małoletniego
i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Osobą zajmującą się sprawą małoletniej
jest psycholog/pedagog

.....

Podpis dyrektora

Załącznik nr 4. Wzór zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa

Czarnocin, data

Prokuratura Okręgowa
w Piotrkowie Trybunalskim
Aleje 3 Maja 13/15

.....
Dyrektor Szkoły Podstawowej
w Czarnocinie

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wobec
małoletniego przez

.....
.....

Uzasadnienie

.....
.....
.....
.....
.....

Osobą zajmującą się sprawą małoletniej jest
psycholog/pedagog

.....

Podpis dyrektora

Załącznik nr 5. Karta ucznia

.....

Imię i nazwisko ucznia

Klasa

Plan pomocowy/wsparcia dla ucznia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Plan sporządził/ili:

.....

Akceptacja rodzica/opiekuna ustalonego planu pomocy/wsparcia dla ucznia

.....

data, podpis rodzica

Wykaz działań pomocowych świadczonych przez szkolnych specjalistów:

Data spotkania	Wykaz działań	Podpis specjalisty

--	--	--

Załącznik nr 6. Oświadczenie rodzica/opiekuna

.....
miejsowość, data

.....
imię i nazwisko rodzica/opiekuna

.....
imię i nazwisko rodzica/opiekuna

.....
imię i nazwisko dziecka

OŚWIADCZENIE RODZICA/ OPIEKUNA UCZNIA O ZAPOZNANIU SIĘ Z OBOWIĄZUJĄCYMI STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH

w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie

.....
czytelny podpis

.....
czytelny podpis

Załącznik nr 7. Oświadczenie pracownika

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko

.....
miejsce pracy

.....
stanowisko

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIICH

w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich wdrożonymi w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
czytelny podpis pracownika

Załącznik nr 8. Oświadczenie ucznia

.....
miejsowość, data

.....
imię i nazwisko ucznia
Szkoły Podstawowej im. Szarych Szeregów w Czarnocinie
w ZSP w Czarnocinie

.....
klasa

OŚWIADCZENIE UCZNIA O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH

w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie

Oświadczam, że zostałam/em zapoznana/y ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie i deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....
podpis ucznia